

Príručka pre obce zapojené do národného projektu Terénna sociálna práca v obciach (verzia 1)

vydaná **Fondom sociálneho rozvoja** v rámci implementácie národného projektu
Terénna sociálna práca v obciach (kód ITMS 27120130525)

Dátum platnosti: 1. február 2012
Dátum účinnosti: 1. február 2012

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci
Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia.

www.esf.gov.sk

Fond sociálneho rozvoja

Predkladá: Odbor komunitného rozvoja

Schválil: Mgr. Marek Hojsík v.r.

Generálny riaditeľ Fondu sociálneho rozvoja

Dátum: 1. február 2012

OBSAH

1	Úvod.....	5
2	Definícia základných pojmov	5
3	Základné informácie o národnom projekte.....	7
4	Oprávnené obce pre vstup do národného projektu Terénna sociálna práca v obciach	9
5	Postup zapojenia sa obce do NP TSP	10
6	Financovanie terénnej sociálnej práce v obciach	11
	6.1 Predpoklady pre úhradu finančných prostriedkov obci	12
	6.2 Situácie, kedy obci nemôže byť uhradený transfer.....	13
7	Zabezpečenie výkonu terénnej sociálnej práce.....	14
	7.1 Podmienky výberu TSP/ATSP a ich zamestnávania	14
	7.2 Zabezpečenie primeraných podmienok pre výkon terénnej sociálnej práce	15
	7.3 Spôsob vedenia dokumentácie pri výkone terénnej sociálnej práce.....	15
	7.4 Kontrola kvality terénnej sociálnej práce	15
	7.5 Koordinácia TSP/ATSP	17
8	Publicita	17
9	Vzdelávanie a supervízia TSP/ATSP	18
10	Monitoring a hodnotenie	18
11	Prílohy	19

Zoznam použitých skratiek:

- ATSP – asistent terénneho sociálneho pracovníka
- DOP – dopytovo orientovaný projekt
- ESF – Európsky sociálny fond
- FSR – Fond sociálneho rozvoja
- ITMS – IT monitorovací systém
- LS KxP – Lokálna stratégia komplexného prístupu
- NFP – nenávratný finančný príspevok
- NP TSP – národný projekt *Terénna sociálna práca v obciach*
- OP ZaSI – Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia
- RK – regionálny koordinátor
- TSP – terénny sociálny pracovník (tiež: terénna sociálna práca)

1 ÚVOD

Táto príručka je prílohou Zmluvy o spolupráci uzatvorenej medzi FSR a obcou¹, ktorá sa zapojila do realizácie NP TSP. Príručku vydáva FSR a určuje v nej záväzné postupy a povinnosti obce pri realizácii terénnej sociálnej práce, s podporou poskytovanou v rámci NP TSP. Pri skutočnostiach, ktoré nie sú v príručke uvedené, obec postupuje podľa platných všeobecne záväzných právnych predpisov Slovenskej republiky, ktoré sú vo vzťahu k príručke nadradené.

Dodržiavanie tejto príručky je podmienkou pre poskytovanie finančných prostriedkov na výkon terénnej sociálnej práce obci z NFP z OP ZaSI, ktorého prijímateľom je FSR.

Príručka NP TSP nadobúda platnosť dňom jej schválenia generálnym riaditeľom FSR, a účinnosť dňom, ktorý je uvedený na jej prvej strane. Príručka je zverejnená na stránke www.fsr.gov.sk.

FSR si vyhradzuje právo upravovať a meniť príručku NP TSP. Aktualizácie príručky sú pre obce zapojené do NP TSP záväzné. O zmenách príručky budú obce zapojené do NP TSP informované prostredníctvom e-mailu. V prípade aktualizácie príloh príručky, FSR nie je povinný aktualizovať celú príručku vydaním jej novej verzie. Aktualizované prílohy FSR zverejní na stránke www.fsr.gov.sk a zašle obciam prostredníctvom e-mailu.

2 DEFINÍCIA ZÁKLADNÝCH POJMOV

Asistent terénneho sociálneho pracovníka (ATSP) – osoba pracujúca v sociálne vylúčených komunitách, ktorá vykonáva odborne nenáročné úkony pod dohľadom terénneho sociálneho pracovníka.

Cieľová skupina – cieľovou skupinou NP TSP sú príslušníci marginalizovaných rómskych komunit (pre výkon terénnej sociálnej práce) a osoby, ktoré terénnu sociálnu prácu vykonávajú – t. j. TSP, ATSP, RK a ďalší (pre aktivity zameraná na zvyšovanie kvality výkonu terénnej sociálnej práce).

Dopytovo orientovaný projekt (DOP) – projekt predkladaný žiadateľom na základe výzvy na predkladanie žiadostí o NFP (určenej pre dvoch alebo viacerých oprávnených žiadateľov); obce mali možnosť predkladať dopytovo orientované projekty zamerané na podporu terénnej sociálnej práce v rámci výziev vyhlasovaných FSR (napríklad OP ZaSI – FSR – 2007/2.1/01, OP ZaSI – FSR – 2007/2.1/02, OP ZaSI – FSR-2010/2.1/02, OP ZaSI – FSR-2010/2.1/09).

Národný projekt (NP) – individuálny projekt investičného alebo neinvestičného charakteru s predmetom projektu vopred vymedzeným riadiacim orgánom, ktorý realizuje riadiacim orgánom vopred určený subjekt vzhľadom na jeho jedinečné postavenie a funkcie (v prípade NP TSP je týmto subjektom FSR).

¹ Pojemom „obec“ zahŕňa aj mesto alebo mestskú časť Košíc.

Prijímateľ – právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorej sú na základe zmluvy poskytované prostriedky zo štrukturálnych fondov alebo Kohézneho fondu a prostriedky štátneho rozpočtu určené na spolufinancovanie za účelom realizácie projektu. (V prípade dopytovo orientovaných projektov na podporu terénnej sociálnej práce sú prijímateľmi obce; v prípade národného projektu *Terénna sociálna práca v obciach* je prijímateľom FSR.)

Regionálny koordinátor (RK) – zamestnanec FSR, ktorý riadi a koordinuje terénnych sociálnych pracovníkov a ich asistentov pôsobiacich v obciach, monitoruje dodržiavanie pracovnej náplne a kvalitu práce TSP/ATSP, organizuje ich pracovné stretnutia. Zároveň môže pôsobiť ako mediátor – neutrálny sprostredkovateľ medzi rôznymi inštitúciami, mimovládnyimi organizáciami a TSP/ATSP. Na báze partnerského prístupu poskytuje terénnym sociálnym pracovníkom poradenstvo, konzultácie a poskytuje metodickú pomoc pri riešení náročných sociálnych problémov klientov, sprostredkováva informácie o zmenách v legislatíve a podobne.

Riadiaci výbor Národného projektu Terénna sociálna práca v obciach (RV NP TSP) – poradný orgán generálneho riaditeľa FSR pre implementáciu NP TSP, ktorý vykonáva dohľad nad strategickým smerovaním NP TSP, hodnotením implementácie a výsledkov NP TSP, ako aj nad transparentnosťou používania NFP, verejných obstarávaní, výberu obcí a podobne. RV NP TSP zahŕňa zástupcov FSR, Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity, Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, tretieho sektora, akademickej obce a Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS). Činnosť RV NP TSP sa riadi Štatútom RV NP TSP, ktorý je spolu so zoznamom členov dostupný na stránke www.fsr.gov.sk.

Supervízia – poradenská metóda využívaná pre zabezpečenie a zvýšenie kvality profesijnej činnosti, respektíve kompetencie sociálnych pracovníkov. Vytvára predpoklady a podmienky pre profesionálny rozvoj, vzdelávanie a odborný rast zamestnancov v pomáhajúcich profesiách, pričom zároveň slúži aj ako prostriedok sebaopoznania v prospech skvalitnenia práce s ľuďmi.

Terénna sociálna práca – súbor činností vykonávaných sociálnym pracovníkom v prirodzenom prostredí klienta. Terénna sociálna práca je primárna prevencia orientovaná na potreby klienta a zároveň je službou sociálnej prevencie t.j. chráni spoločnosť pred vznikom a šírením nežiaducich javov. Môžeme ju definovať ako súbor činností vykonávaných sociálnym pracovníkom v prirodzenom prostredí klienta, ktoré umožňujú ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii využívať miestne zdroje a inštitúcie, ako aj prirodzené vzťahy a väzby v lokalite. Poskytované sociálne služby zachovávajú a rozvíjajú podmienky na dôstojný život klientov, sú bezpečné a odborne poskytované.

Terénny sociálny pracovník (TSP) – vyhľadáva potenciálnych prijímateľov sociálnych služieb v ich prirodzenom prostredí, čím je umožnený kontakt s osobami, ktoré z rôznych dôvodov nevyhľadávajú pomoc, prípadne ju aj spočiatku odmietajú. Práca v prirodzenom prostredí klienta dáva priestor na zapojenie celej rodiny, príp. komunity. Poskytuje priestor na skupinovú prácu. Vstup do súkromného priestoru jednotlivca, rodín a spoločenstva kladie vysoké nároky na profesionálne zručnosti pracovníka a vyžaduje si dodržiavanie etických zásad a princípov správania sa. Pre účely DOP a NP TSP jeho zamestnávateľom je obec. TSP vykonáva súbory činností na rôznych úrovniach: priamu prácu s klientom, nepriame aktivity v prospech prijímateľov sociálnych služby, aktivity

v prospech vlastného profesionálneho rozvoja. V praxi sa môžeme stretnúť aj so slovným spojením „sociálny pracovník, sociálny pracovník v komunite, komunitný pracovník“.

Úvod do štandardov terénnej sociálnej práce v obci s osobitným zreteľom na prácu s vylúčenými komunitami – dokument vypracovaný pracovnou skupinou so zastúpením rôznych záujmových skupín pôsobiacich v oblasti rozvoja terénnej sociálnej práce na Slovensku (FSR, MPSVR SR, ÚSVRK SR, Nadácia SOCIA, Asociácia terénnych sociálnych pracovníkov, Nadácia Milana Šimečku, o.z. Občan a demokracia, Katedra aplikovanej sociálnej práce FZaSP TU, zástupcovia samospráv a o.z. PDCS). Publikácia bola vydaná pre potreby terénnych sociálnych pracovníkov vo vylúčených komunitách a zároveň pre všetkých, ktorí sa podieľajú na organizovaní a poskytovaní sociálnej pomoci klientom rôznych cieľových skupín v terénne. Dokument je záväzným štandardom pre výkon terénnej sociálnej práce s finančnou podporou poskytovanou FSR a prijímatelia podpory z FSR sú povinní sa ním riadiť.

3 ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O NÁRODNOM PROJEKTE

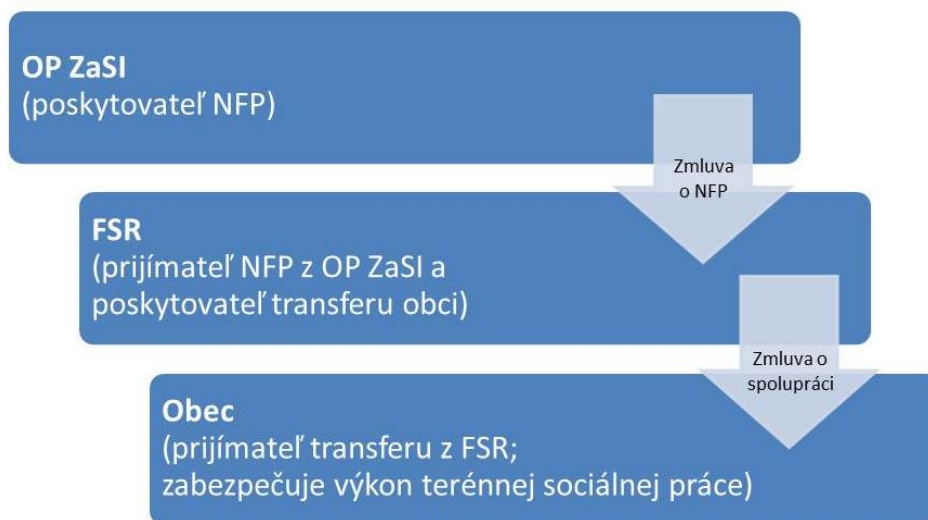
FSR sa stal prijímateľom NFP na realizáciu NP TSP z prostriedkov ESF, poskytovaných prostredníctvom OP ZaSI v rámci Prioritnej osi 2 *Podpora sociálnej inklúzie, Opatrenia 2.1 Podpora sociálnej inklúzie osôb ohrozených sociálnym vylúčením alebo sociálne vylúčených prostredníctvom rozvoja služieb starostlivosti s osobitným zreteľom na marginalizované rómske komunity*. V súlade s cieľmi ESF, sa NP TSP realizuje na celom území Slovenskej republiky, s výnimkou územia Bratislavského samosprávneho kraja.

Hlavným cieľom projektu je podpora sociálnej inklúzie prostredníctvom zvyšovania dostupnosti, kvality a efektivity služieb starostlivosti. Špecifickými cieľmi projektu sú:

- podpora sociálnej inklúzie prostredníctvom realizácie terénnej sociálnej práce v obciach,
- zvyšovanie kvality výkonu terénnej sociálnej práce.

NP TSP mení doterajší systém financovania výkonu terénnej sociálnej práce a prispieva k zvýšeniu kvality jej výkonu, zníženiu administratívneho zaťaženia obcí a nákladov na administráciu, a tým prispieva k efektívnejšiemu využívaniu verejných prostriedkov pri podpore výkonu terénnej sociálnej práce.

Prijímateľom NFP na implementáciu NP TSP je FSR. FSR následne distribuuje finančné prostriedky na výkon terénnej sociálnej práce obciam na základe uzatvorených zmlúv o spolupráci.² Vzťahy pri implementácii popisuje nasledujúca schéma:

Obce sa do NP TSP prihlasujú prostredníctvom osobitných výziev zverejňovaných FSR v rámci implementácie NP TSP postupne, pre rôzne skupiny obcí.³ **Obec po zapojení sa do NP TSP nie je prijímateľom NFP** a neriadi sa povinnosťami zmluvy o poskytnutí NFP a Príručkou pre prijímateľa NFP. **Spolupráca prebieha na základe Zmluvy o spolupráci** uzavretou medzi FSR a obcou, pričom obec vykonáva terénnu sociálnu prácu v súlade s *Príručkou pre obce zapojené do NP TSP* v aktuálnom znení a *Úvodom do štandardov pre výkon terénnej sociálnej práce* v aktuálnom znení.

Z uvedeného vyplýva, že pri zabezpečovaní terénnej sociálnej práce prostredníctvom NP TSP **obec nepredkladá žiadosti o platbu, monitorovacie správy a inú podpornú dokumentáciu a takisto nepracuje so systémom ITMS**, ako pri realizácii dopytovo orientovaného projektu. FSR poskytuje obci na výkon terénnej sociálnej práce finančné prostriedky prostredníctvom transferov v mesačných intervaloch (z NFP poskytnutého FSR z OP ZaSI), spätne za každý ukončený mesiac (podrobnejšie v kapitole 6 tejto príručky). Administratívne úkony spojené so žiadosťami o platbu, monitorovaním projektu, ITMS a ďalšími povinnosťami spojenými s implementáciou projektu z OP ZaSI, vykonáva FSR ako prijímateľ NFP.

Obec zapojením sa do NP TSP získava navyše koordinačnú a supervíznu podporu, ktoré sú súčasťou schváleného NP TSP.

² Zmluva o spolupráci nie je zmluvou o poskytnutí NFP, ktorú FSR uzatvára ako Sprostredkovateľský orgán pod Riadiacim orgánom pre OP ZaSI s prijímateľmi v prípade DOP.

³ Tieto výzvy nemajú charakter výziev na predkladanie žiadostí o NFP, ktoré FSR vyhlasuje ako Sprostredkovateľský orgán pod Riadiacim orgánom pre OP ZaSI pre žiadateľov v prípade DOP.

4 OPRÁVNENÉ OBCE PRE VSTUP DO NÁRODNÉHO PROJEKTU TERÉNNÁ SOCIÁLNA PRÁCA V OBCIACH

Cieľom FSR je zapojiť do NP TSP väčšinu obcí, v ktorých sa TSP realizovala alebo realizuje prostredníctvom DOP podporených z FSR, ako aj ďalšie obce, v ktorých sa nachádzajú príslušníci marginalizovaných rómskych komunít a je potrebný výkon terénnej sociálnej práce. FSR bude postupne zverejňovať výzvy pre rôzne skupiny obcí.

Oprávnenosť obcí, podmienky a postup zapojenia sa obcí do NP TSP sú zadefinované v jednotlivých výzvach, ktoré bude FSR zverejňovať. Spôsob výberu obcí do NP TSP podlieha schváleniu zo strany Riadiaceho výbor NP TSP.

Keďže nie je prípustné prekryvanie sa výdavkov, teda financovanie tých istých aktivít u toho istého subjektu z viacerých verejných zdrojov, FSR môže poskytnúť finančné prostriedky na podporu výkonu terénnej sociálnej práce vo vzťahu k jednej cieľovej skupine u jedného prijímateľa v danom čase buď iba z prostriedkov NP TSP alebo iba z prostriedkov DOP. Z tohto dôvodu obec, ktorá začne realizovať terénnu sociálnu prácu prostredníctvom NP TSP, nemôže ďalej pokračovať v realizácii rovnakých aktivít z DOP. **FSR preto podpíše Zmluvu o spolupráci s obcou až po písomnom záväznom vyjadrení vôle obce ukončiť konanie o žiadosti o NFP predloženej v rámci DOP, neprijat' návrh zmluvy o poskytnutí NFP, alebo ukončiť DOP podporený z FSR, ktorý má identické zameranie ako NP TSP.** Ukončenie DOP môže byť riadne alebo mimoriadne, v súlade s podmienkami zadefinovanými v zmluve o poskytnutí NFP.

Obec, ktorá realizuje DOP, má povinnosť ukončiť realizáciu aktivít DOP najneskôr jeden kalendárny deň pred začatím financovania výkonu terénnej sociálnej práce z prostriedkov NP TSP (dátum ukončenia realizácie takýchto aktivít je dohodnutý v Zmluve o spolupráci uzavretej medzi FSR a obcou) a zároveň takýto DOP finančne vysporiadať spravidla do dvoch mesiacov od podpísania Zmluvy o spolupráci (pokiaľ sa obec s FSR písomne nedohodne inak). V prípade nedodržania podmienky zákazu súbežného financovania zo zdrojov NP TSP a DOP, FSR od zmluvy o spolupráci s obcou odstúpi.

FSR poskytne obci finančné prostriedky z NP TSP až po finančnom vysporiadaní DOP, a to aj spätne odo dňa začatia financovania výkonu TSP v obci zo zdrojov NP TSP, v súlade so Zmluvou o spolupráci uzavretou medzi FSR a obcou.

5 POSTUP ZAPOJENIA SA OBCE DO NP TSP

Obec, ktorá sa chce zapojiť do NP TSP predloží žiadosť o zapojenie sa obce do NP TSP v súlade s výzvou vyhlásenou FSR. Obec žiada o zapojenie sa do NP TSP v rámci výzvy, ktorej zadefinované podmienky pre zapojenie sa spĺňa (teda je v danej výzve zadefinovaná ako oprávnená). Postup vyplnenia a zaslania žiadosti o zapojenie sa obce do NP TSP je uvedený v príslušnej výzve.

Obec, ktorá má záujem zapojiť sa do NP TSP vyplní a odošle „Žiadosť obce o zapojenie sa do NP TSP“ prostredníctvom elektronického formulára zverejneného na internetovej stránke FSR, v súlade s postupom stanoveným vo výzve. Žiadosť následne vytlačí a podpísanú štatutárom obce doručí na FSR (prostredníctvom pošty/kuriéra alebo osobne). Spôsob výberu obcí do NP TSP podlieha schváleniu zo strany Riadiaceho výbor NP TSP a je uvedený v príslušnej výzve na zapojenie sa obcí do NP TSP.

Vo fáze uzatvárania zmluvy o spolupráci, FSR pripraví návrh zmluvy o spolupráci, ktorý (podpísaný štatutárom FSR) zašle obci v troch rovnopisoch. Obec po podpísaní zmluvy o spolupráci štatutárom obce, zašle dva rovnopisy zmluvy o spolupráci FSR v dohodnutej lehote, jeden rovnopis zmluvy si ponechá.

Obec najneskôr spolu so zmluvou o spolupráci zašle na FSR podpísané „Vyhlásenie obce/mesta k zastaveniu procesu zazmluvňovania dopytovo orientovaného projektu“ alebo „Odmietnutie návrhu zmluvy o poskytnutí NFP“ – podľa relevantnosti a podmienok zadefinovaných v konkrétnej výzve pre zapojenie sa do NP TSP. Uvedené je nevyhnutné z dôvodu, že nie je možná súbežná realizácia dopytovo orientovaného projektu zameraného na TSP a zapojenie sa obce do NP TSP. Zmluva nadobúda platnosť dňom jej podpisu oboma zmluvnými stranami a účinnosť dňom nasledujúcim po dni jej zverejnenia Fondom sociálneho rozvoja v Centrálnom registri zmlúv.

V „Žiadosti obce o zapojenie sa do NP TSP“ obec uvedie okrem iných náležitostí uvedených v príslušnej výzve, aj počet TSP a počet ATSP, na ktorých zamestnávanie žiada poskytnutie podpory z NP TSP.

Počet TSP/ATSP musí byť primeraný potrebám cieľovej skupiny, najmä očakávanému počtu klientov terénnej sociálnej práce a náročnosti ich problémov. Primerané počty TSP/ATSP v závislosti od veľkosti cieľovej skupiny (očakávaného počtu klientov terénnej sociálnej práce) stanovuje FSR pre implementáciu NP TSP nasledovne:

Počet obyvateľov z cieľových skupín (najmä segregovanej alebo separovanej komunity)	Počet TSP	Počet ATSP
0 - 49	1	0
	0	0
50 - 300	1	1
	0	0
301 – 600	1	2
	2	0
601 – 900	2	2
	3	0
901 – 2000	3	6
	4	2
2001 a viac	4	8
	5	4

S cieľom zabezpečiť maximálnu efektívnosť, hospodárnosť, účelnosť a účinnosť používania finančných prostriedkov NP TSP má FSR v rámci konania o žiadosti o zapojenie sa do NP TSP právo upraviť počet TSP/ATSP, na zamestnávanie ktorých poskytne podporu z prostriedkov NP TSP, v súlade s postupom, ktorý je stanovený v príslušnej výzve.

V priebehu implementácie TSP v obci v rámci NP TSP môže FSR prehodnotiť počet TSP/ATSP, na ktoré poskytuje podporu z prostriedkov NP TSP, na základe aktuálnych potrieb cieľových skupín (tento proces je upravený v časti 7.5 tejto príručky).

6 FINANCOVANIE TERÉNEJ SOCIÁLNEJ PRÁCE V OBCIACH

Finančné prostriedky obciam zapojeným do NP TSP bude FSR poskytovať prostredníctvom transferov. Finančné prostriedky sú zasielané na účet obce v mesačných intervaloch, spätne za každý ukončený mesiac.

FSR v rámci implementácie NP TSP zavádza zjednodušené vykazovanie výdavkov prostredníctvom štandardnej stupnice jednotkových výdavkov. Zjednodušenie touto formou bude použité v prípade dvoch taxatívne vymedzených výdavkov:

1. výkon terénnej sociálnej práce prostredníctvom terénneho sociálneho pracovníka,
2. výkon terénnej sociálnej práce prostredníctvom asistenta terénneho sociálneho pracovníka.

FSR bude obci na výkon terénnej sociálnej práce poskytovať sumu finančných prostriedkov, ktorá je vopred stanovená a ktorá je násobkom počtu terénnych sociálnych pracovníkov/ asistentov terénnych sociálnych pracovníkov a jednotkovej ceny. Tieto finančné prostriedky budú zasielané na účet obce ako transfer, v mesačných intervaloch, spätne za každý ukončený mesiac.

Jednotková cena zahŕňa mzdové výdavky na 1 TSP/ATSP a ostatné výdavky súvisiace s výkonom terénnej sociálnej práce v obci, najmä telekomunikačné a cestovné náklady. Bola vypočítaná na základe historických dát, výdavkov ukončených projektov terénnej sociálnej práce v minulosti, a jej výška je konečná.

Jednotková cena na výkon terénnej sociálnej práce prostredníctvom terénneho sociálneho pracovníka je stanovená na 844,61 € mesačne.

Jednotková cena na výkon terénnej sociálnej práce prostredníctvom asistenta terénneho sociálneho pracovníka je stanovená na 631,61 € mesačne.

Obec pri zabezpečovaní terénnej sociálnej práce nepreukazuje jednotlivé výdavky zvlášť. Finančné prostriedky v príslušnej výške, podľa počtu dohodnutých TSP/ ATSP, sú obci poskytované automaticky, pri splnení zmluvných podmienok uvedených v Zmluve o spolupráci.

Z poskytnutej sumy finančných prostriedkov na zamestnanca za kalendárny mesiac je obec povinná stanoviť výšku celkovej ceny práce (mesačná mzda vrátane odvodov zamestnávateľa do poisťných fondov) TSP **minimálne 831,00 €** a pre ATSP **minimálne 618,00 €**.

6.1 Predpoklady pre úhradu finančných prostriedkov obci

Základnými predpokladmi pre úhradu finančných prostriedkov obci (prevod transferu) sú:

- dodržanie podmienok zmluvy o spolupráci,
- zdokladovanie výkonu terénnej sociálnej práce obcou,
- stanovisko regionálneho koordinátora (zamestnanec FSR) o vykonávaní terénnej sociálnej práce v súlade so štandardmi.

FSR nie je oprávnený uhradiť finančné prostriedky v prípade, že sa terénna sociálna práca nevykonávala v súlade so zmluvou o spolupráci.

Pre účely zdokladovania, že sa v obci za uplynulý mesiac realizovala terénna sociálna práca, obec predkladá FSR „Čestné vyhlásenie obce k poskytnutiu finančných prostriedkov z NP TSP“ (príloha č. 1) a výplatné pásky dotknutých zamestnancov, najneskôr do 7 pracovných dní po ukončení mesiaca, za ktorý si uplatňuje jednotkovú cenu. Pre posudzovanie dodržania tejto lehoty je rozhodujúci dátum podania zásielky na poštovú prepravu/prepravu kuriérskou službou, resp. dátum osobného doručenia do podateľne FSR. V odôvodnených prípadoch, môže obec písomne požiadať o predĺženie uvedenej lehoty. O akceptovaní žiadosti obce rozhoduje GR FSR, zaslaním písomného súhlasu.

Transfer obciam sa viaže na vykonávanie terénnej sociálnej práce v obciach v súlade so štandardmi. Výkon terénnej sociálnej práce je pravidelne monitorovaný prostredníctvom regionálnych koordinátorov (zamestnanci FSR), ktorí na FSR predkladajú stanovisko o kvalite výkonu terénnej sociálnej práce v danej obci za príslušný mesiac (podrobnejšie v kapitole 7.5).

FSR je povinný poskytnúť obci finančné prostriedky, v súlade so zmluvou o spolupráci, do konca nasledujúceho kalendárneho mesiaca, v ktorom mu obec predložila dokumentáciu. V prípade, ak obec nepredloží dokumentáciu (Čestné vyhlásenie obce k poskytnutiu finančných prostriedkov z NP TSP a výplatné pásky zamestnancov) v stanovenom termíne a nepožiadá o predĺženie lehoty stanovenej na zdokladovanie výkonu terénnej sociálnej práce zaslaním uvedených dokumentov, úhrada finančných prostriedkov zo strany FSR, za daný mesiac, nie je možná.

6.2 Situácie, kedy obci nemôže byť uhradený transfer

Pri výkone terénnej sociálnej práce prostredníctvom TSP/ATSP môžu vznikáť aj situácie, kedy zamestnanec obce nebude vykonávať svoju prácu celý mesiac a FSR nebude oprávnený obci uhradiť transfer z dôvodu nenaplnenia čiastkových výsledkov.

Za nenaplnenie čiastkových výsledkov (výkon TSP/ATSP za 1 mesiac) sa považuje:

- ak je TSP/ATSP práceneschopný viac ako 10 kalendárnych dní v danom mesiaci;
- ak je TSP/ATSP ošetruje člena rodiny viac ako 5 dní v danom mesiaci;
- ak TSP/ATSP nemá pracovnú zmluvu, ktorá pokrýva celé obdobie mesiaca.

Pri nenaplnení čiastkových výsledkov výkonu TSP/ATSP, FSR nie je oprávnený uhradiť obci jednotkovú cenu za daný mesiac.

Za naplnenie čiastkových výsledkov (výkon TSP/ATSP za 1 mesiac) sa považuje:

- ak je TSP/ATSP práceneschopný menej ako 10 kalendárnych dní;
- ak TSP/ATSP čerpá zákonom stanovenú dovolenku;⁴
- ak je TSP/ATSP na školení/vzdelávaní, organizovanom FSR alebo so súhlasom FSR.

V uvedených prípadoch, kedy sa čiastkové výsledky považujú za naplnené, FSR uhradí obci za daný mesiac jednotkovú cenu.

⁴ Do danej výnimky sa nezarátava ak sa jedná o neplatené voľno, stáže a podobne.

7 ZABEZPEČENIE VÝKONU TERÉNEJ SOCIÁLNEJ PRÁCE

7.1 Podmienky výberu TSP/ATSP a ich zamestnávania

Na základe uzatvorenej Zmluvy o spolupráci medzi FSR a obcou, realizuje obec terénnu sociálnu prácu v súlade so zmluvou a touto príručkou. Obec, zapojená do NP TSP, je pri výbere zamestnancov na pozície TSP a ATSP povinná postupovať podľa *Postupu pri realizácii výberového konania na obsadzovanie pracovných pozícií TSP a ATSP*, ktorý je Prílohou č. 3 tejto príručky. Tento postup nie je potrebné aplikovať na prípady, kedy bola pozícia TSP/ATSP obsadená na základe výberového konania v rámci predchádzajúcich projektov financovaných FSR (výzvy OP ZaSI – FSR – 2007/2.1/01, OP ZaSI – FSR – 2007/2.1/02, OP ZaSI – FSR-2010/2.1/02, OP ZaSI – FSR-2010/2.1/09) a pracovný vzťah medzi obcou a TSP/ATSP trvá. Obec musí aplikovať postup uvedený v prílohe č. 3 aj v prípadoch, kedy vypisuje nové výberové konania na uvoľnené miesto TSP/ATSP (napr. v prípadoch rozviazania zamestnaneckého vzťahu, zastupovanie počas materskej/rodičovskej dovolenky a pod.).

Pretože FSR poskytuje finančné prostriedky na výkon terénnej sociálnej práce a zamestnávanie TSP/ATSP, vyhradzuje si právo upraviť postup obsadzovania miest TSP/ATSP a schvaľovať výsledky výberového konania. Nedodržanie tohto postupu nemá vplyv na vznik pracovnoprávneho vzťahu medzi zamestnávateľom (obcou) a zamestnancom (TSP/ATSP), ale iba na poukázanie finančných prostriedkov spojených s výkonom terénnej sociálnej práce podľa Zmluvy o spolupráci. To znamená, že v prípade nedodržania postupov určených v tomto dokumente zo strany obce a napriek tomu bude pracovnoprávny vzťah právoplatne uzavretý, nebudú náklady zo strany FSR uznané ako oprávnené, v tom prípade ich bude znášať obec. Výdavky spojené so zamestnávaním a výkonom práce TSP/ATSP sú oprávnené až po vydaní písomného schválenia výsledkov výberového konania zo strany FSR.

Na základe písomného schválenia výsledkov obec s vybranými uchádzačmi na pozície TSP/ATSP uzatvára pracovnú zmluvu v zmysle zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov, a to na minimálne 40 hodinový týždenný pracovný čas, ak kolektívna zmluva medzi obcou a zamestnancami neustanovuje inak.

FSR upozorňuje, že na základe Zmluvy o spolupráci budú obci poskytované finančné prostriedky na výkon terénnej sociálnej práce. Z tohto dôvodu TSP/ATSP môžu vykonávať iba terénnu sociálnu prácu v súlade s uzavretou Zmluvou o spolupráci a ďalšími postupmi, ktoré vydáva FSR (predovšetkým Príručka pre obce). TSP/ATSP nesmú v pracovnom čase vykonávať iné činnosti (aj keď sú nariadené zamestnávateľom), ktoré sa netýkajú výkonu terénnej sociálnej práce financovanej z NP TSP (napríklad výpomoc pri iných činnostiach obce, obecná administratíva, výpomoc v škole a podobne). V takom prípade môže FSR posúdiť výdavky v danom mesiaci ako neoprávnené.

7.2 Zabezpečenie primeraných podmienok pre výkon terénnej sociálnej práce

Obec sa podpísaním zmluvy o spolupráci zaviazala realizovať výkon terénnej sociálnej práce s odbornou starostlivosťou vrátane zabezpečenia primeraných podmienok pre TSP/ATSP. Pre zabezpečenie primeraných podmienok na výkon terénnej sociálnej práce je obec povinná:

- a) poskytnúť všetkým TSP/ATSP samostatnú miestnosť oddelenú stenou od iných miestností; miestnosť musí byť vybavená uzamykateľnou skriňou, aby bola zabezpečená ochrana dôverných informácií o klientovi (v zmysle zákona o ochrane osobných údajov),
- b) poskytnúť TSP počítačovú zostavu s pripojením na internet a minimálne jednu tlačiareň pre všetkých TSP pôsobiacich v obci,
- c) zabezpečiť TSP a ATSP mobilný telefón a kancelárske potreby potrebné na riadny výkon ich práce,
- d) umožniť účasť TSP a ATSP na pracovných poradách s príslušným RK, supervízii a vzdelávaní, ktoré sú organizované zo strany FSR; z nákladov spojených s účasťou na uvedených aktivitách obec hradí iba cestovné výdavky.

7.3 Spôsob vedenia dokumentácie pri výkone terénnej sociálnej práce

Pri výkone terénnej sociálnej práce sú TSP a ATSP povinní viesť terénny denník a spis klienta. Podrobné usmernenie k spôsobu vedenia tejto dokumentácie upravuje príloha č. 4 tejto príručky. Vedenie dokumentácie je dôležitou stránkou výkonu práce TSP a ATSP. Zo strany RK bude táto činnosť priebežne metodicky usmerňovaná.

FSR v priebehu implementácie NP TSP zavedie elektronický systém vedenia dokumentácie, ktorý budú TSP/ATSP povinní používať. O elektronickom systéme budú obce aj TSP/ATSP vopred informovaní a bude im poskytnuté zaškolenie a technická podpora.

7.4 Kontrola kvality terénnej sociálnej práce

FSR prostredníctvom poverených zamestnancov – regionálnych koordinátorov (RK) – hodnotí kvalitu vykonávanej terénnej sociálnej práce v obci v každom mesiaci jej realizácie. Povinnosťou RK je každý mesiac predložiť na FSR stanovisko k výkonu terénnej sociálnej práce v pridelených obciach. Toto stanovisko RK je jedným z podkladov pre úhradu finančných prostriedkov pre obec za obdobie posudzovaného mesiaca. RK vykonáva kontrolu kvality výkonu terénnej sociálnej práce podľa kontrolného zoznamu, ktorý vydáva FSR. Pri kontrole kvality výkonu RK môže nahliadať do dokumentácie, ktorú TSP/TASP vedie v zmysle tejto príručky a štandardov, vykonávať rozhovory s príslušníkmi cieľovej skupiny, s TSP/TASP a zamestnancami obce. Obec aj TSP/ATSP poskytujú RK súčinnosť, keďže stanovisko RK je jedným z predpokladov úhrady finančných prostriedkov z FSR na obec.

V prípade, že RK posúdi kvalitu vykonávanej terénnej sociálnej práce v danom mesiaci ako nedostatočnú (napríklad zistí, že TSP/ATSP nevykonával terénnu sociálnu prácu, ale iné činnosti, alebo terénnu sociálnu prácu vykonával v rozpore s touto príručku alebo štandardami), uvedie to

v stanovisku predloženom FSR. Na základe takéhoto stanoviska FSR posúdi výdavky spojené s výkonom terénnej sociálnej práce dotknutým TSP/ATSP v danom mesiaci ako neoprávnené a obci neuhradí jednotkovú cenu za TSP/ATSP, ktorý podľa zistenia RK nevykonával terénnu sociálnu prácu riadne. V prípade, že RK posúdi výkon terénnej sociálnej práce v obci ako nedostatočný v celku (napríklad zistí, že sa terénna sociálna práca vôbec nevykonávala), FSR posúdi výdavky spojené s výkonom terénnej sociálnej práce v obci v danom mesiaci ako neoprávnené a obci neuhradí obci finančné prostriedky za daný mesiac.

O stanovisku RK, ktoré by viedlo k posúdeniu výdavkov obce ako neoprávnené, FSR informuje obec najneskôr do 15 dní od ukončenia posudzovaného obdobia; informácia obsahuje dôvody, prečo RK posudzuje výkon terénnej sociálnej práce v danej obci ako nedostatočný. V informácii obci môže FSR požadovať predloženie konkrétnych dôkazov o výkone terénnej sociálnej práci, alebo prijatie nápravných opatrení obcou. Obec môže FSR zaslať svoje rozporné vyjadrenie (odvolanie sa) k stanovisku RK do siedmich dní odo dňa doručenia informácie. Rozpor medzi stanoviskom RK a vyjadrením (odvolaním sa) obce posúdi FSR, ktorý pre tento účel môže zriadiť komisiu alebo vykonať hĺbkovú kontrolu v obci. V rámci hĺbkovej kontroly môžu pracovníci FSR preskúmať dokumentáciu, ktorú TSP/TASP vedie v zmysle tejto príručky a štandardov, vykonávať rozhovory s príslušníkmi cieľovej skupiny, s TSP/TASP a zamestnancami obce, ako aj požadovať od obce podklady a dôkazy potrebné pre posúdenie situácie. Obec aj TSP/ATSP poskytujú FSR pri kontrole súčinnosť, keďže FSR uhradí obci finančné prostriedky za výkon terénnej sociálnej práce iba v prípade získania primeraného uistenia sa, že sa v obci terénna sociálna práca vykonávala riadne.

V prípade, že sa preukáže opakovaný nedostatočný, či nekvalitný výkon terénnej sociálnej práce (vo vzťahu k tejto príručke alebo štandardom), môže FSR iniciovať:

a) zmenu počtu TSP/ ATSP v danej obci:

FSR ako prijímateľ musí realizovať NP TSP tak, aby zabezpečil maximálnu efektívnosť, hospodárnosť, účelnosť a účinnosť používania finančných prostriedkov. Pri posudzovaní kvality je tiež dôležité prihliadať na počet TSP/ATSP, ktorý musí byť primeraný potrebám cieľovej skupiny, najmä počtu klientov terénnej sociálnej práce, počtu a náročnosti ich problémov, ktoré im TSP/ATSP pomáhajú riešiť. Ak sa v priebehu implementácie preukáže, že počet TSP/ATSP je nadhodnotený (počet TSP/ATSP nezodpovedá množstvu nimi riešenej agendy), FSR stanoví odlišný počet TSP/ATSP, ktoré sú skutočným potrebám cieľovej skupiny a množstvu agendy riešenej TSP/ATSP a spolu s návrhom zasiela obci dodatok k Zmluve o spolupráci. Za prijatie návrhu obcou sa považuje doručenie podpísaného dodatku k Zmluve o spolupráci na FSR.

b) výmenu konkrétneho TSP/ATSP:

Počas výkonu práce je možné, že zamestnanec nebude dlhodobo vykonávať svoju prácu kvalitne v súlade Úvodom do štandardov terénnej sociálnej práce v aktuálnom znení a podľa pravidiel stanovených v tejto príručke. Pokiaľ ani po upozornení a usmernení zo strany RK nepríde k zlepšeniu kvality výkonu práce dotyčného TSP/ATSP, FSR navrhne obci personálnu

výmenu na dotyčnom pracovnom mieste. V prípade, že obec pracovnú pozíciu TSP/ATSP nepreobsadí, FSR môže ukončiť financovanie danej pracovnej pozície.

c) ukončenie Zmluvy o spolupráci dohodou:

Obci na základe Zmluvy o spolupráci vyplývajú pri výkone terénnej sociálnej práce určité povinnosti. Pokiaľ obec povinnosti určené zmluvou neplní ani na základe písomného upozornenia FSR, FSR je oprávnený obci navrhnúť ukončenie Zmluvy o spolupráci dohodou.

FSR návrh na riešenie nedostatočnej kvality výkonu terénnej sociálnej práce v zmysle vyššie uvedených alternatív zasiela obci písomne, pričom obec môže návrh písomne prijať alebo odmietnuť do 30 kalendárnych dní. V prípade, že medzi FSR a obcou nedôjde k dohode o písomnom návrhu v stanovenej lehote, FSR môže Zmluvu o spolupráci mimoriadne ukončiť.

Na základe pravidelnej kontroly kvality výkonu terénnej sociálnej práce môže RK identifikovať, že počet TSP/ATSP je v danej obci vzhľadom na charakter problémov cieľovej skupiny nedostatočný. V týchto prípadoch, pokiaľ to finančné možnosti rozpočtu NP TSP umožňujú, RK navrhuje FSR optimalizáciu počtu TSP/ATSP v konkrétnej obci. Na jeho návrh je FSR oprávnený navrhnúť obci zmenu počtu TSP/ATSP. Zmena počtu TSP/ATSP je riešená formou dodatku k Zmluve o spolupráci

7.5 Koordinácia TSP/ATSP

FSR v rámci implementácie NP TSP zavádza sieť regionálnych koordinátorov, ktorí okrem pravidelného posudzovania kvality výkonu terénnej sociálnej práce, plnia aj ďalšie úlohy v oblastiach:

- a) metodického vedenia a koordinácie TSP/ATSP v pridelennej obci. V tejto činnosti sa počíta s pravidelnou prítomnosťou RK v obciach a s pravidelnými poradami s TSP/ATSP,
- b) komunikácie so zástupcami obce a ďalšími inštitúciami v oblasti sociálnej inklúzie s cieľom zvyšovať kvalitu terénnej sociálnej práce v pridelenom regióne.

8 PUBLICITA

FSR ako prijímateľ NFP v rámci NP TSP je povinný dodržiavať pravidlá informovania a publicity v súlade s Manuálom pre informovanie a publicitu pre prijímateľov v rámci ESF (2007-2013). Obci zapojenej do NP TSP nevznikajú v oblasti publicity žiadne finančné výdavky. Plagáty, logá a ďalšie prostriedky súvisiace s propagovaním NP TSP zabezpečuje FSR.

V súlade so zmluvou o spolupráci, obec poskytuje FSR súčinnosť pri uplatňovaní pravidiel informovania a publicity v rámci NP TSP, a to najmä:

- umiestnením plagátu o implementácii NP TSP na dobre viditeľnom mieste, ktoré je prístupné širokej verejnosti, počas realizácie terénnej sociálnej práce v obci v rámci NP TSP,

- umiestnením loga ESF s odkazom na Európsku úniu v priestoroch budovy, počas trvania realizácie terénnej sociálnej práce v obci v rámci NP TSP,
- dodržiavaním pokynov zamestnancov FSR, súvisiacich so zabezpečením pravidiel publicity NP TSP.

9 VZDELÁVANIE A SUPERVÍZIA TSP/ATSP

Z finančných prostriedkov rozpočtu NP TSP bude zabezpečené vzdelávanie a supervízia TSP/ATSP, ktorí sú zamestnaní v obciach zapojených do NP TSP. Cieľom týchto aktivít je prostredníctvom zvyšovania kvalifikácie a odbornosti TSP/ATSP postupne zlepšovať kvalitu výkonu terénnej sociálnej práce. Všetky výdavky na zabezpečenie týchto aktivít (ako je ubytovanie, stravné, lektori), s výnimkou výdavkov v zmysle zákona o cestovných náhradách, plne hradí FSR ako prijímateľ NP TSP z rozpočtu projektu.

Povinnosťou obce v tejto oblasti je umožniť účasť TSP a ATSP na supervízii a vzdelávaní, ktoré sú organizované zo strany FSR. TSP/ASTP sa na supervízii a vzdelávaní zúčastňujú v rámci pracovných ciest, na ktoré ich vysiela obec.

Tieto aktivity budú realizované niekoľkokrát ročne. Supervízia TSP/ATSP sa bude konať v lokalite, v blízkosti obce, v ktorej TSP/ATSP pracujú. Vzdelávanie bude realizované v príslušnom kraji, kde sa TSP/ATSP pracujú. Z toho vyplýva, že výdavky obce na pokrytie cestovných náhrad nebudú vysoké. Je spoločným záujmom Fondu sociálneho rozvoja a obce, aby pracovníci, ktorí vykonávajú náročnú prácu v marginalizovaných komunitách, mali možnosť odborne rásť a zvyšovať kvalitu terénnej sociálnej práce.

10 MONITORING A HODNOTENIE

FSR bude v rámci implementácie NP TSP zbierať a vyhodnocovať dáta o výkone terénnej sociálnej práci v obciach. Obce zapojené do NP TSP sú povinné poskytovať FSR informácie o výkone terénnej sociálnej práce podľa požiadaviek FSR. FSR zabezpečí metodické vedenie pre zber dát.

Dáta, ktoré pre FSR poskytuje na požiadanie obec, zhromažďujú TSP buď z nimi vedenej dokumentácie alebo priamo v teréne – v prostredí cieľovej skupiny. FSR môže požadovať najmä nasledujúci typ dát: počet klientov, počet riešených sociálnych problémov (základný sociálny problém jednotlivca, resp. skupiny – napr. bývanie, zamestnanosť, vzdelávanie, zdravie) a počet poskytnutých sociálnych intervencií v súvislosti s riešením problému. FSR môže ďalej požadovať: počet kontaktov s inštitúciami a organizáciami s cieľom riešenia sociálneho problému jednotlivca, skupiny, účasť na preventívnych programoch pre klientov, výkon ďalších nepriamych aktivít nutných pre rozvoj a realizáciu terénnej sociálnej práce (napr. účasť na pracovných skupinách v súvislosti s vypracovaním plánu sociálnych služieb obce, komunitných plánov a pod., komunikáciu s lokálnymi printovými a elektronickými médiami) a aktivity v prospech profesionálneho rozvoja TSP a ATSP. FSR môže

požadovať od TSP aj popis najzávažnejších alebo typických problémov, ktoré sa v obci vyskytli v súvislosti s výkonom terénnej sociálnej práce a spôsobe ich riešenia (TSP aj obec musia dbať o ochranu osobných údajov klientov a tieto informácie anonymizovať). Takéto „prípádové štúdie“ môžu byť používané ako kazuistika alebo v rámci publicity NP TSP. V týchto prípadoch FSR zabezpečí anonymizáciu prípadov (odstránenie názvu obce, v ktorej sa prípad riešil, meno TSP a ďalších osôb, na základe ktorých by mohla byť ohrozená ochrana osobných údajov a záujmov klienta).

11 PRÍLOHY

Príloha 1: Čestné vyhlásenie obce k poskytnutiu finančných prostriedkov z NP TSP

Príloha 2: Úvod do štandardov terénnej sociálnej práce

Príloha 3: Postup pri realizácii výberového konania na obsadzovanie pracovných pozícií TSP a ATSP

Príloha 4: Spôsob vedenia dokumentácie pri výkone terénnej sociálnej práce